

אוניברסיטת חיפה

החוג לניהול מידע וידע

מספר הקורס: 218.4067

שם הקורס: ניהול ידע

שם המרצה: יגאל חמיש

שעות קבלה:

דואר אלקטרוני: yigalc@bezeqint.net

רקע לקורס ונחיצותו

בישראל, מזה כעשרים וחמש שנים, המונח 'ניהול ידע בארגון' הופך ונהיה שגור בשיח הארגוני, שמעו רווח רבות בעולם הארגוני. דווקא משום כך, חשוב להסביר ולחדד כי ניהול הידע הוא תפיסה ניהולית, עולם-תוכן דיסציפלינארי חדש בתוך תחום הניהול, הצומח ומתפתח בעולם וגם בארץ ומחייב למידה והתמקצעות. בעולם העסקי המורכב והמסובך של ימינו, מתחדד הצורך בניהול אפקטיבי ומיטבי של הארגון. ארגונים רבים בישראל משיקים תכניות ארגוניות לניהול ידע ולמידה ארגונית במטרה להפוך להיות אפקטיביים יותר ומובילים בתחומם כדי לממש בצורה מיטבית את הייעוד העסקי שלהם. המשאב המרכזי של הארגון הוא הידע הקיים והידע החדש הנוצר ועל כן, הכרה בכך מחייבת ניהול מושכל של משאבים אלה.

הקורס ישלב הרצאות פרונטאליות ולמידה של מקורות התחום, Case Studies, למידת עמיתים ודיון, הרצאות אורח של מנהלי ידע, עבודה בצוותים, סימולציות ארגוניות-עסקיות, דיונים בקבוצה וביצוע פרויקט (תכנית לניהול ידע בארגון).

הקורס מביא מבט פרקטי ואותנטי ראשון וייחודי על נושא ניהול הידע בארגונים באמצעות חיבור בין השדה לבין המחקר, מפי אחד מראשוני התחום בישראל מאז 1993, ואשר שימש בשעתו כמנהל ידע בארגון עסקי גדול בין השנים 1999-2004

מטרות הקורס

הקורס יציג ויסקור את תחום ניהול הידע ומקורותיו בארגונים בעולם, ובארץ. יביא בפני משתתפיו היכרות, הבנה וכלים מעשיים לייזום, לתכנון, לפיתוח ולהטמעה של תכניות ותהליכי ניהול ידע בארגונים, כמו גם המניעים לקיום תכניות ותהליכים אלו, וכן המגמות והמתווים השונים ליישום, והאתגרים הניצבים בפני הארגונים בבואם לקיים תהליכים ותכניות אלו.

תוכן הקורס בראשי פרקים

- ניהול ידע, למידה ארגונית – מושגים מרכזיים, מובילי-דעה מרכזיים
- מנהיגות ומובילות של מנהלים ושל עובדים בעידן הידע
- ניתוח תהליכי ליבה, תהליכי תכנון ותהליכים עסקיים בארגון כגון תהליך פתוח מוצרים ושירותים
- שגרות עבודה ופעולה, טיפול בנתונים, במידע ובידע, כלים מתודולוגיים וטכנולוגיים לתמיכה בידע ובלמידה ארגוניים, תשתיות תומכות ידע תפעוליות, טקטיות ואסטרטגיות
- סביבות עדכניות לפיתוח ידע, יצירת ידע חדש, מיצוי ידע קיים

האופי המתודולוגי של הקורס

הקורס ישלב הרצאות פרונטאליות ולמידה של מקורות התחום, הצגת חקרי-מקרה (Case Studies), למידת עמיתים ודין משתף. ייתכנו הרצאות אורח של מנהלי ידע, תתקיים עבודה בצוותים, סימולציות ארגוניות-עסקיות, דיונים בקבוצה וביצוע 'פרויקט' (תכנית לניהול ידע בארגון).

דרישות הקורס

הקורס הינו קורס בחירה, אך הבחירה בו מחייבת נוכחות. לאורך הקורס הסטודנטים יגישו שתי סקירות-נושא (ניתוח של מאמרים מתוך הסילבוס, לבחירתם). בקורס זה לא תתקיים בחינה בסיום, ובתום הקורס יגישו הסטודנטים 'מתווה לתכנית ניהול ידע בארגון' בארגון ע"פ בחירתם, ובליווי המרצה. ניתן להגיש את הפרויקט – בזוגות.

הרכב הציון הסופי

כל סקירת-נושא – מהציון הסופי 15% (סה"כ 30%)
מתווה לתכנית ניהול ידע בארגון – 60%
נוכחות – 10%

מפגשי הקורס

מפגש	נושא	תוכן
1	מבוא לניהול ידע: התפיסה, המטרות, עידן הידע	היכרות עם מקורות ניהול הידע ומרכיביו, השפה והמונחים המרכזיים
2	הארגון הולמד ומנהל הידע – איתור צרכים	סקירת תיאוריות למידה ארגונית וניהול ידע
3	ניהול ומנהיגות עסקית בעידן הידע – סיפורי-מקרה של ארגונים	הקשר שבין ניהול ומנהיגות לידע ארגוני
4	תהליכים למיציא וליצירה של ידע בליבת הארגון	ניתוח תהליכים מרכזיים בארגון
5	תשתיות תומכות ידע – לתפעול, לטקטיקה ולאסטרטגיה, הפורטל הארגוני,	היכרות עם תשתיות תומכות ידע שונות בארגונים
6	מנהל הידע – התפקיד, המודלים השונים	על מאפייני התפקיד, דרכי ודגמי פעולה שונים
7	תכנית לניהול ידע בארגון – ייזום, תיווך, תכנון הפעלה והטמעה של תכנית לניהול ידע בארגון	הצגת מתווים לתכניות נ"י ויצירת שלד לפרויקט הגמר
8	למידה ארגונית, ניהול ידע ויצירת ערכים עסקיים חדשים	הדגמה של ע"ע חדשים למינוף עסקי של הארגון

רשימת מקורות ומאמרים שמוצעים לסטודנטים ללמידה, הרחבה והעמקה:

בעברית

1. חמיש, י., (2003), "ניהול ידע: ת'כלס – כן, Instant KM – לא!", סטטוס, מרץ 2003
2. לין, א. (2002), אמון – התשתית לעולם העבודה, ת"א, פקר הוצאה לאור, תרגום: דורית לנדס
3. סמואל, י. (2002), המשחק הפוליטי – עוצמה והשפעה בארגונים, חיפה ולוד, הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה
4. סמואל, יצחק (1996), ארגונים: מאפיינים מבנים ותהליכים. חיפה, הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה
5. סמואל, י., (1993), ארגונים, חיפה, הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה,
6. פארן, ד., (2002), גישת התהליך לניהול ידע, סטטוס, גיליונות 130-131 (אפריל-מאי 2002)
7. דרוק, דותן (2012), הרהורי כפירה על ניהול ידע במלחמה, מערכות 444, עמ' 58-60 (אוגוסט 2012)

8. חמיש, י. (2010) ניהול ידע בארגונים – מה אנחנו יודעים כיום?

אתרים באינטרנט

1. www.israelkmforum.com – אתר פורום ניהול הידע הישראלי
2. www.stevedenning.com – Steve Denning's Website
3. cognitive-edge.com – Dave Snowden's Website
4. gurteen.com – David Gurteen's Website
5. www.yigalchamish.com - יגאל חמיש - מסע, מסה ומשא - תצפית על ארגונים, ניהול וידע -

מקורות ומאמרים באנגלית

1. [Seventeen Myths of Knowledge Management](#) (2006) - Denning, S.
2. Armistead, C. Meakins, M, (2002) Framework for Practicing Knowledge Management, Long Range Planning 35 (2002) 49-71
3. Armistead, C. Meakins, M, Beamish, N. (2000) Managing knowledge in Times of Major Restructuring in organizations, From BPRC Conference 'Knowledge Management: Concepts and controversies', 1011 February, 2000, University of Warwick, London
4. Chamish, Y. (2001), Putting culture first at Bezeq – Crafting the Engineering & Planning KM program, Knowledge Management Review, Vol 4, Issue 4, September/October 2001
5. Davenport, T, Prusak, L, (1998) Working knowledge: How organizations manage what they know, Boston, Harvard Business School press
6. Drucker, P., (1994) Post-Capitalist Society. New York: Harper Business, The society of organizations,
7. Goff, T., Jones, T., (2003) Introduction to Knowledge Management : KM in Business, Butterworth – Heinemann
8. Nonaka, I. 1994, A dynamic theory of knowledge creation, Organization science, 5 (1) 14-37
9. Nonaka, I., Takeuchi, H. (1995), The knowledge creating company, New York, Oxford University Press
10. Prusak, L., (2001), Where did knowledge management come from?, IBM Systems Journal, Vol 40, NO 4, 2001
11. Spiegler, I., (2000), Knowledge Management: A new idea or a recycled concept?, Communications of AIS, Vol 3, Article 14, June 2000

12. Wenger, E. (1998) Communities of Practice: Learning, Meaning, and Identity, Cambridge: Cambridge University Press

המטרות המתוכננות להשגה בתום הקורס
הבנה לעומק מהו ניהול ידע בארגון, על מנת למקד נכונה את הנושא והבנתו, לצורך בידולו מתחומים אחרים כגון:
מידעות, מערכות מידע, טכנולוגיות מידע, ועוד.